

Przeгляд Dąbrowski

MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

MKS DĄBROWA GÓRNICZA VS TASOMIX ROSIEK STAL OSTROW WIELKOPOLSKI

1 maja, 2025 - 19:30

BĄDŹ NA BIEŻĄCO, WEJDŹ NA STRONĘ DĄBROWIAN
WWW.DG.PL

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

FABRYKA PEŁNA SMAKÓW

więcej na
str. 5

foto: Radosław Kazmierczak

ROZMOWA MIESIĄCA

SPORT

FOTOGRAFIA

Wiceprezydent Damian Rutkowski o Funduszu Chodnikowym

więcej na

str. 2-3

RKS Zagłębie Dąbrowa Górnicza świętuje 100-lecie istnienia

więcej na

str. 8-9

Bartek Kowal opowiada o swojej pasji i tajemnicach portretowania

więcej na

str. 10-11

Komentarz naczelnego

Piotr Purzyński

Nadchodzą wybory

18 maja będziemy wybierać prezydenta Polski. Ostatecznie wybór potwierdzimy 1 czerwca, gdy zaplanowano drugą turę głosowania. Ważne, byśmy jak najliczniej wyrazili swoje zdanie, mając świadomość, że każdy głos ma znaczenie, a nasz udział w wyborach to obowiązek i wyraz odpowiedzialności.

To, że jesteśmy odpowiedzialni, udowodniliśmy dwa lata temu, gdy frekwencja podczas wyborów do Sejmu i Senatu wyniosła aż 74,38 proc. W Dąbrowie Górniczej było jeszcze lepiej – zagłosowało wtedy aż 76,5 proc. uprawnionych.

Przed majowym i czerwcowym głosowaniem pewne jest jedno: w sierpniu kończy się kadencja Andrzeja Sebastiana Dudy, wybranego na drugą kadencję w lipcu 2020 roku. Pozostaje wierzyć, że historia oceni go kiedyś sprawiedliwie.

Zanim dopadnie nas wyborcza gorączka, cieszymy się nadchodzącą majówką i spacerami po parku, w którym zapach i widok niedźwiedziego czosnku raduje oczy i nosy. Czego sobie i Państwu życzę.

PS Gdyby to zależało od mieszkańców Dąbrowy Górniczej, Andrzej Sebastian Duda nie zostałby prezydentem RP. 12 lipca 2020 roku poparło go o ponad 10 tys. osób mniej niż jego ówczesnego konkurenta.

RADNI MOO PRIORYTE

Pomysł na Fundusz Chodnikowy, czyli zabezpieczenie w budżecie miasta 5 mln zł wyłącznie na inwestycje chodnikowe, zrodził się z sygnałów, które docierały do nas od radnych. Często podnosili oni argument, że nie mogą bezpośrednio wskazywać takich przedsięwzięć, a jedynie wypowiadać się za lub przeciw większym inwestycjom – mówi wiceprezydent Damian Rutkowski.

Przemysław Kędzior: Mieszkańcy często zgłaszają potrzebę remontów czy budowy nowych chodników. Nie jest to temat nowy, a dotyczy niemal wszystkich dzielnic.

Skąd więc pomysł, by wydzielić w końcu specjalny fundusz właśnie na ten cel?

Damian Rutkowski: – Pomysł na Fundusz Chodnikowy, czyli zabezpieczenie w budżecie

miasta 5 mln zł wyłącznie na inwestycje chodnikowe, zrodził się z sygnałów, które docierały do nas od radnych. Często podnosili oni argument, że nie mogą bez-

Foto-przegląd

Uczniowie CKZiU w Dąbrowie Górniczej i absolwenci Akademii Śląskiej w Katowicach podczas IX Festiwalu Mody i Sztuki w Pałacu Kultury Zagłębia zaprezentowali swe autorskie kolekcje.

fol. Marek Wesołowski

MAPĄ WSKAZAĆ MIEJSCA DLA PIESZYCH

pośrednio wskazywać takich przedsięwzięć, a jedynie wypowiadać się za lub przeciw większym inwestycjom. Idąc tym tropem, przygotowaliśmy dla nich tzw. mapę potrzeb chodnikowych. To lista miejsc wskazanych przez dąbrowian, gdzie mieszkańcy najbardziej oczekują remontów lub budowy nowych chodników. Na tej podstawie radni opracowali swoją listę, która teraz jest przez nas weryfikowana.

Na czym dokładnie polega ta weryfikacja? Jakie kryteria są brane pod uwagę?

– Przede wszystkim sprawdzamy, czy teren, na którym miałby powstać chodnik, należy do gminy, bo tylko wtedy możemy prowadzić inwestycje. Analizujemy także potencjalne kolizje z infrastrukturą podziemną: sieciami energetycznymi, gazowymi, ciepłowniczymi. Jeśli przebiegają w tym miejscu, może to utrudnić albo nawet uniemożliwić budowę.

Kiedy poznamy ostateczną listę lokalizacji i kiedy można się spodziewać pierwszych realizacji?

– Zweryfikowana lista powinna trafić do komisji gospodarki komunalnej na początku maja. Liczę, że radni wtedy wybiorą swoje priorytety. Na tej podstawie rozpoczniemy wyceny poszczególnych zadań, zgodnie z ich miejscami na liście, aż do wyczerpania puli 5 mln zł. Potem już będzie można wskazać konkretne lokalizacje do realizacji. Chciałbym, by stało się to jak najszybciej, bo musimy też uwzględnić czas wymagany na przetargi czy inne sprawy formalne. W niektórych przypadkach wystarczy zgłoszenie

foto: Dariusz Nowak

Chodniki w naszym mieście powstają również w ramach Budżetu Obywatelskiego czy Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego. DBP, w czasie dziesięciu edycji, pozwolił na budowę ponad 30 tys. m kw. chodników, biegnących na długości ok. 15 km. Żeby lepiej uzmysłowić sobie tę skalę, można wyobrazić sobie, że to odległość sprzed Pałacu Kultury Zagłębia do centrum Sławkowa albo Siewierza.

robót, w innych konieczny będzie projekt budowlany i uzyskanie stosownych pozwoleń. **A więc jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, kiedy można liczyć na rozpoczęcie robót?**

– Optymalnie byłoby ruszyć z pracami na przełomie półroczu. To najlepszy czas pod względem warunków pogodowych. Latem ryzyko opóźnień z powodu aury jest mniejsze, a sam okres wakacyjny oznacza też mniejszy ruch na ulicach. Dzięki temu roboty będą mniej uciążliwe dla mieszkańców. Gdyby udało się ruszyć latem, do jesieni moglibyśmy

zrealizować całe przedsięwzięcie.

Czy Fundusz Chodnikowy będzie jedynym źródłem finansowania takich inwestycji w mieście?

– Zdecydowanie nie. Chodniki w naszym mieście powstają również w ramach Budżetu Obywatelskiego czy Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego. DBP, w czasie dziesięciu edycji, pozwolił na budowę ponad 30 tys. m kw. chodników, biegnących na długości ok. 15 km. Żeby lepiej uzmysłowić sobie tę skalę, można wyobrazić sobie, że to odległość sprzed Pałacu Kultury

Zagłębia do centrum Sławkowa albo Siewierza. Chodniki realizowane są także przy okazji większych inwestycji drogowych – budowy nowych dróg czy remontów jezdni. W takich przypadkach zawsze staramy się modernizować lub uzupełniać infrastrukturę towarzyszącą, czyli właśnie chodniki, ale też i drogi rowerowe. Tam, gdzie nie da się ich rozdzielić, budujemy ciągi pieszo-rowerowe o szerokości trzech metrów, z których mogą korzystać zarówno piesi, jak i rowerzyści. Tak dotychczas postępowaliśmy i w taki sposób nadal będziemy działać.

Twórzmy miasto otwarte na potrzeby starszych mieszkańców

Miejsce Przyjazne Seniorom

Celem akcji „Miejsce Przyjazne Seniorom” jest wyróżnianie oraz promowanie instytucji, firm i punktów usługowych, które w swojej działalności kierują się troską o osoby starsze.

To właśnie w takich miejscach seniorzy mogą liczyć na życzliwą obsługę, ułatwiony dostęp, zniżki, komfortowe warunki oraz atmosferę szacunku i otwartości. Certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom” to nie tylko prestiżowe wyróżnienie. To także realna pomoc dla tych, którzy chcą aktywnie uczestniczyć w życiu miasta, mimo ograniczeń wynikających z wieku.

– Dąbrowa Górnicza to miasto dla każdego, niezależnie od wie-

ku. Chcemy, by seniorzy czuli się u nas bezpiecznie, komfortowo i byli pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego. Inicjatywa „Miejsce Przyjazne Seniorom” to sposób na wyróżnienie tych, którzy tę ideę wspierają każdego dnia – mówi Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej. – Zachęcam wszystkich przedsiębiorców i instytucje do włączenia się w akcję i pokazania, że wspólnie tworzymy miasto otwarte i solidarne – dodaje.

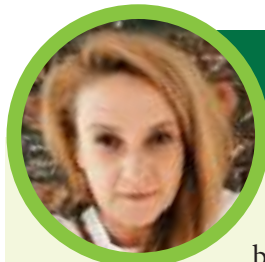
Inicjatywa jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez seniorów i seniorów z naszego miasta, a jej ambasadorkami są członkinie i członkowie Rady Seniorów. – Dla nas, seniorów, ogromne znaczenie ma nie tylko fizyczna dostępność miejsc, ale też atmosfera, z jaką jesteśmy przyjmowani. To, że ktoś się uśmiechnie, pomoże, zapyta, czy potrzeba wsparcia – takie gesty naprawdę zmieniają codzienność. Akcja „Miejsce Przyjazne Seniorom” to dla nas sygnał, że jesteśmy zauważani i ważni – podkreśla Joanna Rogala, przewodnicząca Dąbrowskiej Rady Seniorów. – Cieszymy się, że coraz więcej przedsiębiorców w naszym mieście myśli o osobach starszych i działa z myślą o ich komforcie – dodaje.

W akcji mogą brać udział zarówno instytucje publiczne, jak i prywatne firmy: sklepy, kawiarnie, apteki, przychodnie, biblioteki, salony fryzjerskie czy kluby fitness. Każde miejsce, które wdraża rozwiązania przyjazne

seniorom – czy to poprzez likwidację barier architektonicznych, organizację wydarzeń dedykowanych osobom starszym, czy nawet przez zwykłą serdeczność – może ubiegać się o certyfikat. Zachęcamy właścicieli i pracowników lokalnych biznesów do włączenia się w inicjatywę. Warto pokazać, że Dąbrowa Górnicza to miasto, które docenia swoich seniorów, ich doświadczenie, obecność i wkład

w rozwój społeczności. Szczegółowe informacje oraz formularze zgłoszeniowe dostępne są na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz w siedzibie Centrum Aktywności Obywatelskiej.

MAGDALENA MIKE
pełnomocnik prezydenta Dąbrowy
Górniczej ds. polityki senioralnej

Akcja „Miejsce Przyjazne Seniorom” to nie tylko projekt promujący dobre praktyki. To także konkretne narzędzie budowania bardziej inkluzywnej przestrzeni miejskiej. Jako osoba współpracująca

z najstarszymi mieszkańcami miasta widzę, jak wiele pozytywnych zmian przynosi ta inicjatywa. Seniorzy czują się docenieni, a właściciele miejsc dumni z uzyskanego certyfikatu. To piękny przykład partnerstwa lokalnego. Chcemy, aby „Miejsce Przyjazne Seniorom” stało się znakiem jakości, zarówno usług, jak i relacji międzyludzkich.

Dni Dąbrowy Górniczej w parku Hallera

Na przełomie maja i czerwca będziemy świętować w towarzystwie znakomitych muzycznych wykonawców. Dni Dąbrowy Górniczej odbędą się w parku Hallera 31 maja (sobota) i 1 czerwca (niedziela). Nie zabraknie atrakcji dla najmłodszych!

W sobotę (31.05) rozpoczniemy świętowanie od występów dzieci i młodzieży – dąbrowskie talenty pojawią się na scenie o godz. 17. Ale to nie wszystko! Tego dnia czeka na nas prawdziwy rockowo-elektroniczny koktajl. O godz. 19 wystąpi The Dumplings Orkiestra, a o godz. 21 Piotr Rogucki.

W niedzielę (1.06) spotykamy się już o godz. 10. W parku

Hallera będzie czekać moc atrakcji dla najmłodszych mieszkańców: warsztaty kreatywne organizowane przez Pałac Kultury Zagłębia, korowód postaci bajkowych i atrakcje na placu zabaw. Odbędzie się też kultowy Bieg Skrzata organizowany przez Centrum Sportu i Rekreacji, który wystartuje o godz. 10. Udział w Biegu Skrzata jest bezpłatny. Zgłoszenia będą przyjmowane

w Biurze Zawodów w dniu imprezy od godz. 9.

Wieczór na scenie rozpocznie się od występów artystycznych. Wychowankowie Młodzieżowego Ośrodka Pracy Twórczej wyjdą na scenę o godz. 17. Następnie czekają nas rockowe klimaty: o godz. 18.30 zagra Sztynny Pal Azji, a o godz. 20.30 ikona polskiego rocka – zespół Dżem.

NADCHODZĄ TARGI PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej wspólnie z miastem zapraszają 28 maja 2025 od godz. 10:00 do 13:00 na IV Dąbrowskie Targi Pracy. Wydarzenie odbędzie się na terenie Fabryki Pełnej Życia.

Oświata

SP nr 13 czekają wielkie zmiany

W czwartek, 17 kwietnia, w Szkole Podstawowej nr 13 w Dąbrowie Górniczej odbyło się spotkanie prezydenta i radnych z rodzicami uczniów. Tematem rozmów była długo oczekiwana inwestycja – generalny remont placówki, który przekształci ją w nowoczesną i funkcjonalną przestrzeń dla dzieci i młodzieży.

Szkoła, wybudowana w 1979 roku, przez dekady przechodziła jedynie doraźne remonty, przez co obecny stan techniczny budynku daleki jest od ideału – stara elewacja, nieszczelny dach, przestarzałe instalacje i brak dostosowania do współczesnych standardów to tylko niektóre z wyzwań, z jakimi mierzy się placówka.

– To szkoła, która nie tylko wymaga liftingu, ale wręcz gruntownej przebudowy, by mogła służyć dzieciom przez kolejne dekady – podkreślał podczas spotkania prezydent Marcin Bazyłak.

turalnych na osiedlu. Wiem, że „trzynastka” oraz jej kadra jest bardzo ceniona przez rodziców i uczniów, dlatego chcę, aby poprzez modernizację mogła służyć dąbrowianom jeszcze przez kolejne pokolenia – podkreślał prezydent.

Szkoła zyska nowoczesną salę gimnastyczną

Jednym z kluczowych elementów projektu jest dobudowa pawilonu sportowego z pełnowymiarową, nowoczesną salą gimnastyczną. Nowy obiekt

na niż obecna, zbyt mała i niespełniająca standardów. Dzięki jej budowie uczniowie zyskają przestrzeń, w której będą mogli ćwiczyć bezpiecznie i komfortowo – wyjaśniał wiceprezydent Damian Rutkowski.

Nowy pawilon powstanie w miejscu obecnego, od lat nieużywanego basenu. Władze miasta zapewniają jednak, że uczniowie „trzynastki” nadal będą mieć dostęp do zajęć na pływalni – w pobliskiej Szkole Podstawowej nr 29, zlokalizowanej zaledwie kilkaset metrów od placówki, po drugiej stronie alei Piłsudskiego.

Mniejsza sala dla młodszych dzieci

– W całej Dąbrowie Górniczej mamy aż 10 basenów przyszkolnych oraz aquapark i wszystkie są utrzymywane z budżetu miasta – podkreślał prezydent Bazyłak. Dodał, że uczniowie nie tylko będą mieć dostęp do basenu, ale i jednocześnie zyskają zupełnie nową salę gimnastyczną. W ramach remontu zaplanowano również modernizację mniejszej sali gimnastycznej, która zostanie dostosowana do potrzeb dzieci z klas 1–3. Będzie służyć zarówno podczas zajęć wychowania fizycznego, jak i aktywności świetlicowych.

– Nie chodzi nam o kosmetyczne zmiany. Chcemy stworzyć przestrzeń bezpieczną, funkcjonalną i inspirującą do nauki i rozwoju. Remont tej szkoły będzie dopełnieniem dotychczasowych zmian infrastrukturalnych

umożliwi prowadzenie różnorodnych zajęć sportowych, których dotąd w szkole brakowało ze względu na ograniczenia starej infrastruktury.

– Nowa sala będzie nieporównywalnie bardziej funkcjonal-

Spotkanie z rodzicami uczniów SP nr 13

foto: Wiktoria Debatowa

Betonowy plac przed szkołą zamieni się w zielony zakątek

foto: Dariusz Nowak

Zakres remontu obejmujący całą szkołę to inicjatywa nowej dyrektor szkoły Anety Dresner-Chatys.

– To dzięki staraniom pani dyrektor zaczęliśmy rozmowy o remoncie na taką skalę. Jak podkreśla, ten remont to nie kwestia luksusu, a potrzeba zapewnienia dzieciom bezpiecznych i komfortowych warunków do nauki – zaznaczał wiceprezydent Rutkowski.

Zieleń zamiast betonowego placu

Prace projektowe obejmujące modernizację całej placówki oraz budowę nowego kompleksu sportowego zostaną zlecone jeszcze w tym roku, po aktualizacji programu funkcjonalno-użytkowego placówki, uwzględniającego m.in. zakres planowanych

prac oraz aktualne uwarunkowania demograficzne.

Nowa szkoła ma być nie tylko funkcjonalna, ale również estetyczna – z nowoczesnymi salami, świetlicami, przestrzenią do relaksu i stołówką z prawdziwego zdarzenia. To będzie miejsce, które stanie się centrum życia edukacyjnego, sportowego i kulturalnego osiedla.

Podczas spotkania mieszkańcy przekazali wiele cennych uwag dotyczących przebiegu modernizacji placówki. Padła m.in. kwestia tego, aby betonowy plac przed szkołą przemienić w miejsce obfitujące w zielen. Wszystkie te wskazówki będą bardzo przydatne przy etapie projektowania nowej odsłony Szkoły Podstawowej nr 13 w Dąbrowie Górniczej.

Bartosz Matylewicz

Remont Szkoły Podstawowej nr 13 to element szerszej strategii inwestycji w infrastrukturę oświatową w Dąbrowie Górniczej. W latach 2018–2025 miasto przeznaczyło na ten cel ponad 196 milionów złotych, z czego ponad 134 mln zł na zrealizowane już przebudowy przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych, a kolejne 62 mln zł to środki przeznaczone na inwestycje, które właśnie są w trakcie realizacji, m.in. szkół podstawowych nr 11 w Gołonogu czy nr 26 w Łośniu.

SEZON W FABRYCE PORA ROZPOCZĄĆ

Fabryka Pełna Życia 25 kwietnia otwiera Strefę Smaku w dobrze znanej już mieszkańcom poindustrialnej przestrzeni. Jednocześnie jednak już niebawem poznamy wykonawcę prac, których efektem będzie przeniesie-

nie strefy gastronomicznej w nowe miejsce.

W tym roku goście Fabryki mogą liczyć na siedem wyjątkowych punktów gastronomicznych, przy których – jak to już bywa od lat – można będzie wygodnie rozsiąść się

na leżakach i pod parasolami, kosztując m.in. lodów, pizzy z pieca opalanego drewnem, bajgli, makaronów czy burgerów. Dodatkowo na inaugurację sezonu do Fabryki zawita Festiwal Smaków Świata. Tegorocznej inauguracji se-

zonu towarzyszy przetarg na wybór wykonawcy drugiego etapu nowego centrum Dąbrowy Górniczej. Na warty ponad 53 mln zł projekt spółka otrzymała dofinansowanie – ponad 20 mln zł z Unii Europejskiej i prawie 3 mln zł

z budżetu państwa. Drugi etap pozwoli na utworzenie Hali „Ząbkowice” i Pasażu „Reden”, które wraz z halą dawnej kotłowni staną się gastronomiczno-usługowo-handlowym sercem nowego centrum.

Drogi

Podlesie w nowej odsłonie

Zakończyła się modernizacja odcinka ul. Podlesie. Pomiedzy ul. Tysiąclecia i łącznicami z trasą S1 kierowcy korzystają teraz z nowej jezdni. Ruch na niej odbywa się w dwóch kierunkach.

Nowy przebieg ulicy Podlesie

Przebudowa objęła 800 m jezdni południowej (od strony lasu), na której sfrezowano zniszczoną i miejscami mocno dziurawą nawierzchnię, po czym ułożono nowy asfalt. Ostatnie prace brukarskie trwają jeszcze w rejonie przejść i skrzyżowań, których profile skorygowano. Co ważne, zmieniła się organizacja ruchu. Droga prowadząca dotąd w stronę ul. Młodych teraz jest dwukierunkowa. Jej druga część, biegnąca bliżej domów, została na stałe wyłączona z ruchu. W czasie remontu wyregulowano również wpusty deszczowe. Prace przeprowadzone

zostały też na drodze wewnętrznej, biegnącej wzdłuż domów, gdzie zdarto stary asfalt i wylano nową nakładkę.

Jakie są powody zmian?

Warto wiedzieć, że w założeniu planistów z lat 70. XX w. ul. Podlesie miała prowadzić pod jedną z bram Huty Katowice. Skończyło się jednak na skrzyżowaniu z ulicą Myśliwską. Zabrakło końcówki z wiaduktami nad torami w stronę metalurgicznego kombinatu. W efekcie droga jest dziś przeskalowana, ruch nie jest tam wielki, więc nie ma potrzeby kosztownego

utrzymywania dwóch jezdni. Koszty podnoszą jeszcze istniejące obiekty mostowe: dwa wiadukty drogowe i dwa kolejowe. Ich częściową likwidację mają uwzględnić w najbliższych latach plany przebudowy drogi S1 oraz program Kolej Plus zakładający modernizację linii biegnącej od Strzemieszyc, przez Tworzeń i Gołonóg, do centrum miasta.

Co dalej z wyłączoną jezdnią?

Docelowe zagospodarowanie terenu, na którym znajduje się wyłączona z użytkowania jezdnia północna, będzie kon-

sultowane z mieszkańcami. Pod uwagę brane jest przeznaczenie części drogi na miejsca do parkowania dla odwiedzających pobliski park, jak i dla użytkowników ogródków działkowych. Dodatkowo obszar będzie uwzględniany przy planowaniu budowy gromadzących deszczówkę zbiorników retencyjnych.

Dla pieszych i rowerzystów

Prace przy ul. Podlesie to nie wszystkie drogowe inwestycje realizowane aktualnie w tej części miasta. – Jednocześnie w ramach IV etapu projektu Zielonej Mo-

bilności, wzdłuż ulicy Młodych i Tysiąclecia trwa budowa ciągu pieszo-rowerowego, a niebawem tego typu ciągi pojawią się również przy ul. Wybickiego i alei Zagłębia Dąbrowskiego – zapowiada Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej.

– Przygotowujemy również V etap projektu Zielonej Mobilności, w ramach którego planujemy pozyskać kilkanaście milionów złotych na drogi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe m. in. wzdłuż ulicy Myśliwskiej, Podlesie i Korczaka – dodaje prezydent.

PK

R.E.K.L.A.M.A.

Najnowsza impreza lat 80-tych w Nubie Aquarium w Dąbrowie Górniczej

24 MAJA
G. 20:00-2:00

IMPREZĘ POPROWADZI
DJ CESAR

GOŚĆ SPECJALNY
DJ JOHNNY JANUSZ NOWAK

BILET: 40 ZŁ/OS

WIĘCEJ INFORMACJI:
602 379 300

BILETY DO NABYCIA NA:
WWW.NEMO-SWIATROZRYWKI.PL

NEMO
Świat rozrywki
Dąbrowa Górnicza

Półkolonie letnie 2025 w Aquaparku

- ✓ Codzienna nauka pływania i zabawy w wodzie.
- ✓ Gra w kreglo i kreatywne warsztaty.
- ✓ Bawienie w gracie solnej
- ✓ 3 pełne posiłki dziennie
- ✓ Pełna opieka od 8:30 do 16:30
- ✓ Zajęcia dla dzieci w wieku 6-12 lat.

Od 8 kwietnia do 31 maja
1089 zł
Od 1 czerwca
1180 zł

32 639 05 80
m.bukowska@nemo-swiatrozrywki.pl

www.nemo-swiatrozrywki.pl

Odpady

Dobre praktyki sprzątanania w Dąbrowie Górniczej

Wiosna to czas, kiedy coraz więcej osób i organizacji angażuje się w akcje porządkowe. Warto wiedzieć, jak się do tego przygotować.

To doskonała okazja, by działać wspólnie na rzecz czystego środowiska. Warto jednak pamiętać, że tego typu akcje powinny być organizowane zgodnie z wypracowanymi przez miasto dobrymi praktykami.

Najważniejszym elementem tych zasad jest konieczność wcześniejszego zgłoszenia planowanej akcji sprzątanania do Wydziału Infrastruktury Urzędu Miejskiego.

– Zgłoszenie akcji to kluczowy krok. To my, jako urząd, weryfikujemy własność wskazanego terenu oraz określamy,

jak prawidłowo przeprowadzić zbiórkę i przygotować odpady do odbioru. Organizator nie musi sam ustalać, czy teren należy do gminy – my to sprawdzamy – wyjaśnia Damian Rutkowski, wiceprezydent Dąbrowy Górniczej.

Dlaczego warto działać według wypracowanych zasad?

Nie wszystkie działki na terenie miasta należą do gminy – część jest w rękach prywatnych, spółek, instytucji państwowych lub innych podmiotów. To właściciel każdej nieruchomości odpowiada za jej porządek i utrzymanie czystości, dlatego przed rozpoczęciem działań należy ustalić, czy teren można objąć społeczną akcją.

Zgłoszenie do Wydziału Infrastruktury pozwala uniknąć sytuacji, w której mieszkańcy

nieświadomie wyręczają właściciela w jego obowiązkach. Warto pamiętać o tym, że odpady zebrane podczas akcji muszą być odpowiednio posegregowane, zabezpieczone i pozostawione w miejscu wskazanym przez urząd – tylko wtedy możliwe jest ich skuteczne odebranie i zagospodarowanie.

– Nie wystarczy zebrać śmieci. Trzeba też zadbać o to, co dalej się z nimi stanie. Dlatego wspólnie z organizatorami ustalamy zasady odbioru, by uniknąć sytuacji, w której odpady zalegają w przestrzeni publicznej – podkreśla Roman Zalas, zastępca naczelnika Wydziału Infrastruktury Miejskiej.

Akcja musi być zaplanowana również tak, by nie stwarzała zagrożeń – np. poprzez pozostawienie worków z odpadami

przy drogach, w skrajni jezdni czy na ciągach komunikacyjnych. Zgłoszenie działań do urzędu to także forma dbałości o bezpieczeństwo.

Wspólne działania – wspólna odpowiedzialność

Dzięki dobrej współpracy mieszkańców z Urzędem Miejskim, akcje sprzątanania mogą przynosić realne efekty i przyczyniać się do poprawy jakości przestrzeni publicznej. Działając według sprawdzonych procedur, budujemy świadome i odpowiedzialne społeczeństwo obywatelskie.

– Chcemy, by mieszkańcy angażując się w swoje otoczenie, robili to w sposób przemyślany i skoordynowany. Dlatego tak bardzo zależy nam na przestrzeganiu dobrych praktyk – dodaje Roman Zalas.

BM

JAK ZGŁOSIĆ AKCJĘ SPRZĄTANIA?

- Skontaktuj się z Wydziałem Infrastruktury – możesz zrobić to mailowo, telefonicznie lub osobiście.
- Przedstaw planowany teren i termin akcji, a następnie złóż wniosek.
- Poczekaj na weryfikację własności terenu, a w przypadku pozytywnej decyzji ustalenie zasad zbiórki.
- Zastosuj się do otrzymanych wytycznych – to gwarantuje, że akcja zakończy się sukcesem.
- Szczegółowe informacje oraz formularze dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Dąbrowa Górnicza pod adresem: bip.dabrowa-gornicza.pl.

REKLAMA

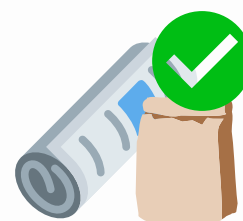
Segreguj bioodpady

Uważaj na Segregacyjne pułapki

Foliówka nie jest torbą kompostowalną!

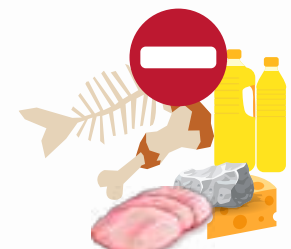
Nie wolno wyrzucać w niej odpadów kuchennych

Odpady kuchenne wyrzucaj luzem, zawijaj w papier lub biodegradowalne opakowanie.

Do odpadów kuchennych nie wyrzucamy:

- mięsa i kości
- odchodów zwierząt
- popiołu
- drewna impregnowanego
- ziemi
- oleju
- nabiału
- gruzu

Piłka nożna

Sto lat robotnic

Obchodzący w tym roku 100-lecie Robotniczy Klub Sportowy Zagłębie Dąbrowa Górnicza nie był pierwszy w mieście, bo już w 1909 roku założono Towarzystwo Sportowe Dąbrowa, a na początku lat 20. Naprzód Dąbrowa Górnicza i Żydowski Klub Sportowy. Ale szybko zdominował je założony 7 lipca 1925 roku RKS, który skupił zawodników Naprzodu, Olszy i Błyskawicy.

Inicjatorami powołania klubu byli pracownicy magistratu: Zygmunt Cieplak, Marceli Majka, Karol Pilch, Władysław Wolski i Bronisław Zieliński, który został pierwszym prezesem. Najstarszy zachowany wynik meczu RKS-u to wygrana z Wirginią Sosnowiec 6:1 15 sierpnia 1926 roku. Od tego roku klub był też członkiem PZPN i Krakowskiego OZPN. W 1928 roku klub debiutuje w rozgrywkach ligowych, otwiera też własne boisko w widłach ulic Legionów i Mireckiego. Zostaje też członkiem-założycielem nowego Kieleckiego OZPN.

Z Legią o ekstraklasę

Lata trzydzieste przynoszą pierwsze sukcesy, a co za tym idzie dużą popularność. W 1932 roku po wygranej w dodatkowym meczu z Unią Sosnowiec RKS Zagłębie pierwszy raz zdobył mistrzostwo regionu. Niestety, rywalizacja o mistrzostwo województwa kieleckiego zakończyła się niepowodzeniem. Na osłodę udało się awansować do finału Mistrzostw Polski Klubów Robotniczych, gdzie RKS Zagłębie przegrał decydujący mecz z łódzkim Widzewem.

Sukcesy przychodzą tuż przed II wojną światową. W sezonie 1937/38 Zagłębie po pokonaniu SKS-u Starachowice zdobywa mistrzostwo województwa, ale na przeszkodzie w grze

o ekstraklasę staje Brygada Częstochowa. Rok później RKS wygrywa nowo utworzoną ligę okręgową i walczy, bezskutecznie, o awans z Unio-nem Touringiem Łódź, Legią Warszawa i Unią Lublin. Najlepszymi zawodnikami klubu z tego okresu są: Adam Banasik, Stanisław Szpruch, Jan Cabaj, Aron Goldblum, Stefan Pękalski, Mikołaj Bogdanow, Zygmunt Wolski, Mieczysław Łukasiewicz, Marian Fablewski, Zdzisław Sieradzan, Roman Skubek i wielu innych. Rozwój klubu przerwał wybuch II wojny światowej. Zawodnicy walczyli w wojnie obronnej we wrześniu 1939 roku, a po powrocie do miasta grali po kryjomu w piłkę mimo zakazu. W Oświęcimiu zginęli przedwojenni działacze m.in. Jan Cupiał i Cezary Uthke. Koledzy z drużyny nie zapomnieli o Aronie Goldblumie, który musiał się ukrywać z racji żydowskiego pochodzenia. Dzięki wsparciu przyjaciół z boiska przeżył wojnę, a potem wyemigrował do Kanady. Już nieco ponad miesiąc po wyparciu Niemców z miasta, 15 marca 1945 roku, oficjalnie reaktywowano działalność klubu. W pierwszym meczu z RCKS-em Czeladź wygranym 2:1 bramki strzelili wierny swemu klubowi Adam Banasik i młody junior Roman Kozera, który przez wiele lat będzie potem członkiem zarządu klubu i jego kronikarzem.

Awans, spadek i kłopoty

Do klubu powróciło kilku zawodników przedwojennych, ale pojawili się też nowi jak Henryk Kulawik, Józef Janczur, Edmund Sowa, Zdzisław Trzaska, Edmund Mstowski i inni. W sezonie 1947/48 drużyna bezskutecznie walczyła o awans do nowej II ligi. Udało się to dwa lata później, gdy klub nosił już narzuconą nazwę Stal Dąbrowa Górnicza. Należał wtedy do pionu hutniczego, a opiekę nad nim podjęła Huta Bankowa, która w 1951 r. zostanie Hutą Dzierżyński.

Trenerem drużyny, która awansowała na zaplecze ekstraklasy, był przedwojenny zawodnik Ruchu Chorzów Teodor Peterek. Niestety, pobyt w II lidze trwał tylko rok, co załamało starszych działaczy. W klubie pozostali tylko młodzi zawodnicy, którymi opiekował się niestrudzony Adam Banasik. Stal spadła do klasy B, w której zdominowała się na kilka lat. Powrót do klasy A nastąpił dopiero w 1957 roku, gdy klub znów nosił tradycyjną nazwę RKS Zagłębie. Wspomnieć trzeba, że w okresie tym w barwach RKS-u występowały również bokserzy, tenisiści stołowi i lekkoatleci (później powstała jeszcze sekcja koszykówki, w której wieloletnim trenerem był Zygmunt Cybulski, dzisiejszy patron Hali

Zawodnicy, trenerzy i rodzice chętnie angażują się w przedsięwzięcia nie tylko piłkarskie. Tu na Biegu Niepodległości w Parku Hallera w 2024 roku

Centrum, oraz piłki ręcznej). Ale to piłkarze w 1963 roku pod wodzą dawnego zawodnika Edmunda Mstowskiego po barażu ze Stradomem Częstochowa awansowali do III ligi. Po dwóch latach RKS Zagłębie spadł jednak do klasy A walcząc w niej o czołowe miejsca w tabeli. Trenerami zespołu byli w tym okresie najpierw Franciszek Tim, a potem Ry-

szard Głowacki. To pod jego wodzą w 1971 roku zespół w składzie m.in. z Andrzejem Skubisem, Ryszardem Mertą, Wojciechem Konieczką, Ryszardem Sękiem, Zenonem Kaczmarczykiem, Jerzym Selegą, Andrzejem Błachucińskim, Januszem Jachimowskim czy Stefanem Czubą zdobył awans do ligi okręgowej. Niestety, tylko na rok.

JUBILEUSZ 100-LECIA RKS-u ZAGŁĘBIE

20 czerwca 2025 r.

- Godz. 19:25 – Gala Jubileuszowa w Pałacu Kultury Zagłębia (wstęp z zaproszeniami)

21 czerwca 2025 r.

- Godz. 10:00 – Nadanie Stadionowi Miejskiemu imienia Adama Banasika
- Godz. 10:30 – Mecze drużyn młodzieżowych
- Godz. 14:00 – Mecz oldbojów RKS Zagłębie – KS Zagłębianka
- Godz. 16:30 – Mecz towarzyski RKS Zagłębie – Zagłębie Sosnowiec

Atrakcje pozasportowe: zabawy dla dzieci, punkt gastronomiczny, dmuchańce, pokaz straży pożarnej (wstęp wolny)

czego sportu

zdjęcia z archiwum RKS-u

swój klub sportowy. Wybór padł na stary RKS Zagłębie, który latem 1980 otrzymał nazwę KS Hutnik, co zbiegło się akurat z awansem zespołu prowadzonego przez Stefana Czubę na czwarty poziom rozgrywkowy. Do kadry dołączyli m.in. Jerzy Koźmiński, Mirosław Kwaśniak, Jarosław Skrzypiec, Waldemar Włosowicz, Krzysztof Flak, Marek Kowal, Krzysztof Marciniak, Dariusz Jamrozy, Zdzisław Herszlikowicz czy Arkadiusz Ostaszewski. Wiele osób z tego grona to klubowi wychowankowie spod ręki wieloletniego wychowawcy piłkarskiej młodzieży Zbigniewa Wichra.

Projekt Hutnik zakończył się bardzo szybko. Starzy działacze RKS-u i nowi z Huty Katowice nie znaleźli wspólnego języka. W końcu prezesem został wieloletni klubowy działacz Ryszard Zych, a latem 1985 roku powróciła stara nazwa RKS Zagłębie. Opiekę nad klubem znów objęła Huta Dzierżyński. Zespół występował w klasie terenowej, a drużyna juniorów pod wodzą trenera Mariana Wesołowskiego awansowała w 1987 roku na szczybel wojewódzki. Wywodziło się z niej wielu zawodników pierwszej drużyny z kolejnych lat. Z klubem wciąż związani byli wieloletni działacze, jak: Roman Kozera, Tade-

usz Sych, Mieczysław Stępień, Zygmunt Kałużny, Zdzisław Śladowski, Waclaw Ćmak, Edward Szewczyk, Zbigniew Mróz, Franciszek Malec czy wieloletni legendarny gospodarz Zygmunt Piekarski.

Fuzja, upadek i praca u podstaw

Trudności całego polskiego sportu z początku lat 90. nie ominęły i dąbrowskiego Zagłębia. Starsi zawodnicy zakończyli czynną grę, a w drużynie do głosu doszło kolejne pokolenie zawodników na czele z Adamem Fornalem czy Krzysztofem Bernasiem. Zespół nadal występował w klasie okręgowej, ale kłopotów nie brakowało. W końcu działacze RKS-u i przeżywającej po-

dobne trudności Zagłębianki zdecydowali się na fuzję. Tak powstał KS Zagłębiak, który w szczytowym momencie występował w IV lidze, jednak upadł w 2015 roku.

Grupa osób związana z klubem na dobre i na złe doszła do wniosku, że 90-letnie tradycje klubu nie mogą się zakończyć. Jesienią 2016 klub znów pod tradycyjną nazwą RKS Zagłębie zadebiutował w klasie B. Dziś to dwie drużyny seniorskie oraz dziewięć dziecięcych i młodzieżowych, które łącznie skupiają ponad dwustu zawodników, a pierwsi wychowankowie szkółki debiutują w klasie A i klasie B. RKS znów wygląda tak jak powinien, znów staje się ważnym elementem życia miasta.

Tomasz Szymczyk

W kolejnych latach do drużyny dołączyli m.in. Jacek Słowikowski, Henryk Reroń, Janusz Kupczak, Henryk Musik, Wojciech Kałuża, Maciej Żbik czy Krzysztof Pasięka. RKS z powodzeniem występował w rozgrywkach na szczeblu regionalnym.

W barwach Hutnika

Dąbrowa Górnicza w tym czasie diametralnie się zmieniała. Huta Katowice, która zmieniła oblicze miasta, chciała mieć, tak jak inne wielkie zakłady,

Drużyna z Konopnickiej 29 w połowie lat 80. W środku legendarny wieloletni gospodarz boiska Zygmunt Piekarski

Jedno z najstarszych zachowanych zdjęć piłkarzy RKS Zagłębie - końcówka lat 20.

Stadion przy ul. Konopnickiej 29, jeszcze z bieżnią, przełom lat 60. i 70.

CIEKAWOSTKI

- Klub miał nosić nazwę Przyszłość, ale nie zgodziły się na nią władze. Naprędce zaproponowano nazwę Zagłębie, która z małymi przerwami towarzyszy klubowi od zawsze.
- Bramkarz RKS-u z okresu międzywojennego Józef Koszowski bronił bramki wojskowego klubu 22pp Siedlce był prawdopodobnie pierwszym zawodnikiem z Dąbrowy Górniczej występującym w piłkarskiej ekstraklasie.
- Na przestrzeni lat ze stadionu przy ul. Konopnickiej 29 zniknęła bieżnia, po której w 1939 roku biegała legendarna mistrzyni Stanisława Walasiewiczówna, a po wojnie wychował się dyskobol Leszek Gajdziński, uczestnik letniej olimpiady w Meksyku w 1968 roku.
- W maju 1968 roku niecodzienna sytuacja przerwała derby mecz GKS Dąbrowa - RKS Zagłębie. Piłka po strzale zawodnika RKS-u Edmunda Gwoździńskiego uderzył w drewnianą bramkę z taką siłą, że bramka rozpadła się.
- 21 maja 1973 roku RKS Zagłębie odniósł rekordowe zwycięstwo w historii klubu wygrywając 15:0 z Górnikiem II Kazimierz.
- Wychowankiem RKS Zagłębie jest Waldemar Włosowicz, który występował w ekstraklasie w barwach Zagłębia Sosnowiec i Lecha Poznań. W barwach tej drugiej drużyny zdobył mistrzostwo i superpuchar Polski.
- 6 tysięcy widzów oglądało 10 lipca 1938 roku przy Konopnickiej 29 mecz RKS Zagłębie - Legia Warszawa w ramach walki o ekstraklasę. Dąbrowianie wygrali 5:0 po bramkach Pękalskiego (dwie), Skubka, Sieradzka i Mazura.

Fotografia pochłania Bartka Kowala bez reszty. Fascynuje go światło, a inspiruje człowiek. Robił portrety m.in. Januszowi Chabiorowi, Grażynie Wolszczak, Szymonowi Majewskiemu, a jego zdjęcia publikowały największe czasopisma w Polsce. W Dąbrowie Górniczej przy ul. 3 Maja 32 prowadzi Portretownię Latającego Kowala.

W fotografii liczy się moment

fot. Bartek Kowal

– Już jako dzieciak lubiłem robić zdjęcia, ale moje fotografowanie ograniczało się głównie do zdjęć robionych okazjonalnie i w dodatku aparatem typu „małpka” – wspomina. Pierwsze próby „poważnej” fotografii rozpoczęły się 20 lat temu po zakupie lustrzanki cyfrowej. Do tego czasu Bartek był jedynie wnikliwym odbiorcą zdjęć innych fotografów. Z czasem zaczęły go inspirować na tyle, że zdecydował się na naukę fotografii w katowickiej „Fotoedukacji”, zgłębiał tę sztukę na licznych warsztatach i kursach. Mówi, że najbardziej w fotografii fascynuje go światło. – Bez niego nie ma fotografii – podkreśla. – Źle użyte

położy całe zdjęcie. Dobrze dobrane i ustawione zrobi magię, dlatego trzeba znać zasady, by właściwie i świadomie się nim posługiwać. Powyższe widać w jego fotografiach, szczególnie tych portretowych. – Inspiruje mnie człowiek, dobry album poświęcony sztuce, muzyka, ciekawe miejsca, chociaż te nieciekawe również – śmieje się. Podkreśla, że inspiracje można znaleźć często w zupełnie nieoczekiwanych momentach i miejscach. Fotografia, szczególnie portretowa, nie jest łatwą sztuką. Zdarza się, że przed obiektywem Latającego Kowala znajdują się osoby, które nigdy nie pozowały i są onieśmielone sytuacją.

Cierpliwość i empatia

– Robiłem zdjęcia wielu osobom, które uważały się za niefotogeniczne. Najważniejsze jest wtedy odpowiednie podejście do nich – mówi. – Należy dać im przede wszystkim czas, by mogły się oswoić w warunkach, które są dla nich obce, a co za tym idzie, mogą je stresować. Warto wtedy z nimi usiąść przy kawie, porozmawiać i przygotować je krok po kroku do sesji. Jako fotograf wie, że jego rolą jest podbudowanie poczucia własnej wartości u osoby, którą fotografuje. – Podczas sesji warto pokazywać udane kadry i nie kryć swojego zadowolenia. To zawsze działa i to w dwie strony. Osoba fotografowana

zaczyna wierzyć w siebie i czuć się coraz pewniej przed obiektywem, przez co sesja zaczyna obfitować w coraz więcej udanych ujęć. Kluczem do sukcesu jest więc cierpliwość i empatia – podkreśla. Bartek fotografuje też znane osoby, które mają doświadczenie przed obiektywem. W jego portfolio można znaleźć portrety m.in. Grażyny Wolszczak, Janusza Chabiora, Łukasza Simlata, Julii Pietruchy czy Agnieszki Hyży. – To są osoby obyte z kamerą i aparatem, są bardzo plastyczne i w krótkim czasie potrafią zagrać szerokim wachlarzem emocji – mówi. Ale od razu dodaje, że to wcale nie oznacza, iż fotografowanie znanych osób jest łatwiejsze.

– Z racji wykonywanego zawodu osoby te z reguły nie dysponują dużą ilością czasu, przez co muszą być mocno skupiony, by zapanować nad wszystkimi technikaliai [światło, ustawienia sprzętu itp.], jednocześnie utrzymując kontakt z osobą fotografowaną, by zgodnie z wcześniejszymi założeniami odpowiednio kierować sesją. Do tego dochodzi jeszcze ten dreszczyk emocji połączony z lekką adrenaliną, bo fotografujesz osobę, którą cenisz i od lat znasz z małego lub dużego ekranu. To nie pomaga – śmieje się.

Tak jak 170 lat temu

W Portretowni Latającego Kowala można wykonać portret kolodionowy. Mokry kolodion

to jedna z pierwszych technik fotograficznych, powstała w 1851 roku. Bartek zdjęcia kolodionowe wykonuje dokładnie w taki sam sposób, jak robili to fotografowie 170 lat temu.

– Pierwszy portret kolodionowy zobaczyłem około 10 lat temu – wspomina. – Jego wyjątkowy charakter i plastyka zrobiły na mnie tak wielkie wrażenie, że wiedziałem, że i ja będę takie kiedyś wykonywał. To była tylko kwestia czasu.

Do wykonywania tych fotografii używa wielkich, starych aparatów przypominających harmonie, w których naświetla szklaną płytkę pokrytą chemią, by po kilkunastu minutach otrzymać na niej sfotografowany obraz. Takie szklane zdjęcie jest jedyne w swoim rodzaju. W czasach, kiedy wymyślano kolodion, nie potrafiono jeszcze wykonywać zdjęć na papierze, a nośnikami fotografii były właśnie szkło i metal.

– Mokry kolodion to magia, która przetrwała i mimo, że żyjemy w XXI wieku, to każdy może mieć zdjęcie z XIX wieku i na własnej skórze doświadczyć tego, co czuli nasi przodkowie – mówi.

Latający Kowal to fotograf, którego praca pochłania bez reszty, jest jego jedyną i największą pasją.

– Jeśli jesteś freelancerem, to jesteś w pracy 24/7, jak stacja benzynowa – śmieje się.

Podkreśla, że wiele osób bagatelizuje pracę fotografa, myśląc, że ten gość tylko chodzi i naciska przycisk w aparacie. Nic bardziej mylnego.

– Trzeba mieć duży zasób wiedzy i często dobrą kondycję, by „tak tylko chodzić i naciskać przycisk” przez kilkanaście godzin, bo tyle potrafią trwać sesje lub reportaże. Ale zawsze milej pracuje się, gdy robi się to, co się kocha – podkreśla.

Aneta Błyszczek

Studio Latającego Kowala znajduje się w Dąbrowie Górniczej przy ul. 3 Maja 32, lokal 2B.

Media:

 LatajacyKowal
 latajacykowal
 www.LatajacyKowal.pl

fol. Bartek Kowal

fol. Bartek Kowal

fol. Bartek Kowal

fol. Bartek Kowal

Kolorowo i międzypokoleniowo

W weekend 11–13 kwietnia odbyła się główna część 15. Międzykulturowego Festiwalu Folklorystycznego Zagłębie i Sąsiedzi, czyli przegląd konkursowy amatorskich grup folklorystycznych z całego kraju. Na deskach Pałacu Kultury Zagłębia wystąpiło ponad 1000 ludowych artystów.

zdjęcia: Marek Wesolowski

15. Międzykulturowy Festiwal Folklorystyczny Zagłębie i Sąsiedzi zainaugurował (28.03) koncert „Żywioly” w wykonaniu Kapeli PoPie-ronie oraz otwarcie wystawy wycinanki świętokrzyskiej „Świat legend w wycinance Lucyny Kozłowskiej”. Ekspozycję tego rękodzieła można podziwiać w holu Pałacu Kultury Zagłębia jeszcze do 18.05.

W kolejnych dniach odbyły się koncerty (m.in. Zespołu Pieśni i Tańca PKZ Gołowianie) oraz edukacyjna audycja muzyczna dla uczniów z lokalnych szkół, przybliżająca muzykę ludową i charakterystyczne dla kultury Beskidu Żywieckiego instrumenty. 11 kwietnia Przegląd Konkursowy zespołów tanecznych, śpiewających oraz ka-

pel muzycznych poprzedziło Międzykulturowe Tańczenie Polki na placu Wolności w wykonaniu dąbrowskich uczniów. Podczas samego Przeglądu Konkursowego, w ciągu trzech dni, na deskach Pałacu Kultury Zagłębia wystąpiło 80 zespołów – ponad 1000 ludowych artystów, spośród których jury wybrało zwycięzców

każdej kategorii (wyniki na palac.art.pl). Najważniejszą nagrodę, czyli Grand Prix Festiwalu, otrzymał Reprezentacyjny Folklorystyczny Zespół Miasta Żywca „Ziemia Żywiecka”. Tegoroczna edycja festiwalu była wyjątkowa, gdyż pierwszy raz oficjalnie odbyła się pod patronatem prestiżowej Polskiej Sekcji CIOFF, czy-

li Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwalu i Sztuki Ludowej. Festiwal dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Festiwal został objęty patronatem honorowym Marszałka Województwa Śląskiego oraz Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.

Noc Muzeów

Nocne Smaki Zagłębia

Tegoroczna Noc Muzeów (17 maja) po raz pierwszy połączy w działaniach trzy zagłębiowskie placówki muzealne. Dla komfortu zwiedzających, pomiędzy Muzeum Miejskim „Sztygarka” w Dąbrowie Górniczej, Muzeum Zagłębia w Będzinie oraz Pałacem Schoena Muzeum w Sosnowcu zostanie uruchomiony bezpłatny autobus, kursujący w godzinach trwania wydarzenia.

Wymienione placówki wspólnie zdecydowały się na wątek przewodni, czyli „Smaki Zagłębia”, co pozwoli zarówno na doznania kulinarne, jak i artystyczne. Elementem łączącym wszystkie placówki będzie skierowana do dzieci gra, w ramach której trzeba będzie odwiedzić wszystkie trzy muzea. Ułatwi to wspomniany na wstępie autobus.

Posmakuj i wybierz najlepszą zupę

W sercu tego wyjątkowego wydarzenia znajdują Państwo unikalny konkurs, w ramach którego dąbrowskie Koła Gospodyń zdradzą nam swoje tradycyjne receptury na zupy, a jury będą widzowie. Goście będą mieli niepowtarzalną okazję spróbować potraw przygotowywa-

nych na żywo przez mistrzynie kuchni, a sam konkurs stanie się areną rywalizacji, która łączy w sobie ducha tradycji, pasji i lokalnej społeczności.

Każdy uczestnik będzie mógł zagłosować na zupę, która mu najbardziej smakowała, a suma głosów złoży się na wyłonienie zwycięzcy. To nie tylko uczta smaków, ale także prawdziwy spektakl, który z pewnością przyciągnie uwagę wszystkich miłośników kulinariów.

W trakcie wieczoru atmosfera będzie dodatkowo podgrzewana dzięki prelekcji wybitnego myśliciela, Jana Kuronia, którego refleksje nad historią, kulturą i społecznymi przemianami z pewnością skłonią do głębszych przemyśleń i inspirujących dyskusji.

Smaczki i zapachy PRL-u

Kolejnym punktem programu, który z pewnością przyciągnie uwagę wszystkich uczestników, jest wystawa „Smaczki i zapachy PRL-u. Karykatura z lat 1944-1989”. Ta starannie przygotowana ekspozycja, zlokalizowana w przestronnym budynku muzeum, prezentuje kolekcję karykatury z czasów Polski Ludowej. Na wystawę składają się rysunki stworzone przez wybitnych artystów tych czasów, m.in. E. Lipińskiego, R. Szaybo, J. Lenicy, J. Sawki, A. Mleczki, A. Czeczota, A. Dudzińskiego. Dla Państwa przedstawimy karykatury z bloków tematycznych pt. „Smak mięsa i zapach innych niedoborów” oraz „Smak alkoholu i zapach gastronomii”, ale nie zabraknie też obrazów przedstawiających absurdalność PRL z innych sfer życia. Wystawa jest wypożyczona z Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego w Warszawie.

Interaktywna gra i warsztaty gastronomiczne

W trosce o najmłodszych uczestników imprezy, przygotowaliśmy również interaktywną grę muzealną, która umożliwi dzieciom i młodzieży aktywne uczestnictwo w wydarzeniu. Dzieci będą mogły odkrywać tajemnice muzeum, rozwiązując zagadki i wykonując zadania, co sprawi, że poznawanie dziedzictwa kulturowego stanie się niezapomnianą przygodą pełną uśmiechu i radości.

Wieczór wzbogacą również inspirujące warsztaty gastronomiczne prowadzone przez Michała Rabsztyna, dąbrowskiego gastronomo. Jego wystąpienie, nacechowane pasją oraz głębokim zrozumieniem tematyki kulturowej, otworzy przed uczestnikami nowe horyzonty

i pozwoli lepiej zrozumieć, jak sztuka i tradycja wpływają na kształtowanie naszej tożsamości. Warsztaty przewidują ograniczone uczestnictwo widowni. Nie sposób nie wspomnieć również o części, która stanowi prawdziwą uczcę dla wszystkich zmysłów – warsztatach, podczas których doświadczanie smaków stanie się niepowtarzalną przygodą. Będą to zajęcia z elementami sensoplastyki, gdzie za pomocą dotyku, wzroku i innych zmysłów stworzą własne, unikatowe pamiętki. Warsztaty te obejmą m.in. tworzenie dywanu sensorycznego, który nie tylko wprowadzi w świat fascynujących doznań dotykowych, ale również pobudzi wyobraźnię oraz kreatywność uczestników. Ta część programu, łącząca elementy edukacyjne z artystycznymi, ma na celu udowodnienie, że kultura to nie tylko wiedza i historia, ale przede wszystkim żywe doświadczenie, które angażuje wszystkie zmysły i pobudza do refleksji nad otaczającym nas światem.

MS

Zbliża się Tydzień Bibliotek

„Biblioteka. Lubię tu być”

Czytanie rozwija, uczy, poszerza horyzonty, inspiruje, relaksuje, jest ciekawą i kreatywną formą spędzania czasu. Każdy może znaleźć w nim coś dla siebie, wystarczy chcieć. I właśnie tę chęć obcowania z książką po raz kolejny spróbują rozbudzić wszyscy zaangażowani w realizację dąbrowskiej odsłony Tygodnia Bibliotek. Prawdziwy wysyp czytelniczych wydarzeń od 8 do 15 maja.

Czytanie niejedno ma imię, a literatura ma wiele oblicz. Znowu nadarza się okazja, żeby przyjrzeć się każdemu z nich. To oczywiście kolejny Tydzień Bibliotek, w czasie którego coś dla siebie znajdą starsi, młodszy, książkowe mole i sporadyczni czytelnicy. Bez względu na preferencje, nikt nie powinien przegapić wydarzeń przygotowanych z tej okazji.

„Biblioteka z twarzą”

Za różnymi wydarzeniami stoją jakieś osoby, a za to, co dzieje się w dąbrowskiej książnicy, odpowiadają pracujący tam bibliotekarze. Warto zobaczyć, kto to. Okazją będzie wystawa fotografii autorstwa Magdaleny Dziedzic. Ekspozycja „Biblioteka z twarzą” prezentuje bibliotekarzy z krwi i kości w różnych zakątkach dąbrowskiej biblioteki. Od 8 do 15 maja można oglądać ją w Bibliotece Głównej.

Autorka „Florki” i dzieci

Najmłodszy będą mogli wziąć udział w spotkaniu z Roksaną Jędrzejewską – Wróbel, cenioną autorką książek dla dzieci, znaną z ciepłych, mądrych opowieści, które w przystępny sposób poruszają ważne tematy – emocje, relacje czy akceptację siebie. Stworzyła m.in. popularną serię o ryjówce Florce, a jej książki zdobyły wiele nagród i wyróżnień. Jej twórczość wyróżnia humor i doskonałe wycucie dziecięcej wrażliwości. Spotkanie dla grup zorganizowanych odbędzie się 8 maja.

Żywa biblioteka przełamuje bariery

Człowiek zamiast książki, a czytanie zastąpione rozmową. Taka idea przyświeca projektom Żywych bibliotek, czyli spotkaniom z reprezentantami różnych grup społecznych,

Zeszlatoroczne spotkanie dzieci z pisarzem Kazimierzem Szymetko

foto: materiały MBP

często zmagających się z niezrozumieniem, wykluczeniem czy wręcz wrogością. 9 maja w MBP innym siebie przybliżą freeganin, samodzielna mama, rodzic dziecka transpłciowego, osoba transpłciowa, seniorka, mużłmanka, a także osoba z doświadczeniem choroby alkoholowej. Spotkanie dla grup zorganizowanych.

Biblioteczne zmagania

12 maja w sosnowieckiej Mediatece odbędzie się Turniej Bibliotek. Uczestnicy, młodzi czytelnicy z zagłębiowskich miast, zmierza się w trzech konkurencjach. Dąbrowska książnica poprowadzi zmagania dotyczące kultury regionalnej, za część multimedialno-sportową odpowiedzialny będzie Sosnowiec, a za literacką Będzin.

Warsztaty i lekcje biblioteczne

Od 8 do 15 maja, w Bibliotece Głównej i filiach, nie zabraknie różnorodnych zajęć. Kreatywne, plastyczne czy literackie, dla przedszkolaków i uczniów, a wszystkie nawiązujące do hasła, które przy-

świeca tegorocznej odsłonie akcji – „Biblioteka. Lubię tu być”. Będzie się działo, więc każdy uczestnik przekona się, że biblioteka to miejsce, gdzie jest ciekawie i bez nudy, więc dobrze jest tam być.

Odjazdowy Bibliotekarz

Jak się okazuje, książki, literatura i biblioteka to nie tylko coś dla ducha. To również coś dla ciała, szczególnie tego, które ceni aktywność na świeżym powietrzu. Takie połączenie doskonale sprawdza się podczas rowerowej przejażdżki Odjazdowy Bibliotekarz. Start spod Biblioteki Głównej, przejazd nad Pogorzę III, rundka wokół jeziora i przez Zieloną powrót pod biblioteczny gmach. Tam, po ok. 10 km kręcenia, piknik, ognisko i animacje. Kto ma ochotę, powinien na dwóch kółkach stawić się 10 maja o godz. 11.

O książkach i z muzyką

13 maja o godz. 18 odbędzie się spotkanie autorskie z Magdaleną Majcher – popularną pisarką, autorką poruszających powieści obyczajowych, w któ-

rych codzienne historie spletają się z wielkimi emocjami. Magdalena Majcher jest również recenzentką i redaktorką, a z wykształcenia politologiem. W swojej twórczości podejmuje ważne tematy społeczne i rodzinne, tworząc przejmujące opowieści o codziennych wyborach, trudnych relacjach oraz sile kobiet. Jej książki, takie jak „Stan nie! błogosławiony”, „W cieniu tamtych dni”, „Jeszcze się kiedyś spotkamy”, „Matka mojej córki”, „Nie czas na miłość”, „Znany szum morza”, „Najgorszy dom” czy „Tam, gdzie żyją wilki”, cieszą się ogromną popularnością i uznaniem czytelników.

Z kolei 15 maja o godz. 18 gościem MBP będzie Izabela Tumas – pisarka i autorka powieści obyczajowych, w których z wrażliwością dotyka ludzkich emocji, relacji i trudnych życiowych decyzji. Izabela Tumas zdobywa czytelników autentycznością i subtelnym przedstawieniem na kartach swoich książek codziennych zmagania. Do jej najważniejszych powieści należą „Wszystko dla Emilii”, „Pożegnanie z Wilanowem”,

„Szepty przeszłości” oraz „Tatko”. Twórczość Tumas to połączenie emocjonalnej głębi z refleksją nad siłą rodziny, przyjaźni i nadziei.

„Wyjątkowo zimny maj” to tytuł muzyczno-literackiego wydarzenia, które odbędzie się 9 maja o godz. 18. W jego trakcie usłyszymy utwory z repertuaru zespołu MAANAM. Wydarzenie otworzy biblioteczny cykl „Poeci Rocka”. Zagra grupa MAMAN, tworzona przez pasjonatów twórczości Kory i Marka Jackowskiego. Muzycy zaprezentują najpopularniejsze utwory, które weszły do kanonu polskiej muzyki, wciąż inspirują, poruszają i skłaniają do refleksji. Wykonawcy przykładają wagę do oryginalnego brzmienia i aranżacji, nie eksperymentują, ale starają się wiernie oddać dorobek MAANAMU i niepowtarzalnego ducha czasów jego świetności. Rezerwacja bezpłatnych wejściówek na te trzy wydarzenia na stronie: <https://rezerwacje.biblioteka-dg.pl/>, pod numerem tel. 32 639 03 28 (Punkt Ksero MBP).

Znajdź coś na kiermaszu

Od 8 do 15 maja, podczas trwania Tygodnia Bibliotek, w Bibliotece Głównej trwać będzie kiermasz książek. Tego rodzaju akcje to jak zwykle najlepsze okazje, żeby znaleźć prawdziwe „perełki” w atrakcyjnej cenie, sięgnąć po dzieło kogoś, kogo jeszcze nie znamy i w taki czy inny sposób wejść w posiadanie ciekawej lektury oraz powiększyć zasoby swojej biblioteczki.

Przemysław Kędzior

Wydarzenie współorganizowane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Zarząd Oddziału w Katowicach, dzięki dofinansowaniu ze środków Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej.

Spotkania między stronami

Nasza inicjatywa „Cisza między stronami” zmienia swoje oblicze!

Mamy nadzieję, iż odświeżona formuła cyklu pozwoli wypromować autorów, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę z pisaniem, bądź stawiają pierwsze kroki na rynku wydawniczym. Nie zmienia się jedno: nadal będziemy czytać fragmenty

utworów, dyskutować i cieszyć się swoim towarzystwem!

Polecamy Waszej uwadze najbliższe spotkanie z Aleksandrą Bednarską – sinolożką, antropolożką kultury, autorką powieści „Piąta skóra Nigumy”. Widzimy się 29 kwietnia o godz. 17:00 w Bibliotece Głównej. Zapisy: 32 639 03 01.

foto: SKADROVANE Paulina Kamińska

OGŁOSZENIA DROBNE

- Kupię antyki i starocia z PRL-u. Szkło, porcelanę, dokumenty, obrazy, odznaki, zabawki, meble, żyrandole, zegary, płyty winylowe, radia, inne. 602 699 779

Przegląd Dąbrowski

MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna
Adres Redakcji: 41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 25, pok. 29
tel./fax 32 639 03 34, www.biblioteka-dg.pl, przegladadabrowski@biblioteka-dg.pl

Redaguje zespół: Piotr Purzyński (redaktor naczelny), Marta Wiśnicka (sekretarz redakcji), Anna Jawor-Lachowicz, Dariusz Nowak (fotoedytor), Weronika Blecha, Lucyna Stępniewska, Przemysław Kędzior, Monika Bokri, Iga Długokęcka, Olaf Otwinowski, Aneta Błyszczek

Nakład: 40 000 egzemplarzy

DTP: Krzysztof Ewicz – COMSOFT Sp. z o.o.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Wojna płci – Kabaret Drugie Dno

20 maja o godzinie 17:00 w Bibliotece Głównej i 26 maja o 17:00 w Filii nr 8 w Strzemieszycach Wielkich „Wojna płci”, czyli występ kabaretu Drugie Dno.

Grupa stworzona w ramach projektu Pałac Kultury Seniora przygotowuje swój repertuar pod opieką artystyczną instruktora PKZ-u Jarosława Cyby.

Kabaret z powodzeniem występował na scenach naszego województwa i nie tylko, m.in. w Czeladzi, Sławkowie, Ząbkowicach, Strzemieszycach, Tucznawie i na Festiwalu Senioralnym w Koszęcinie. Tworzą go zdolni i pełni aktorskiej, komediowej pasji seniorzy.

Warto samemu przekonać się, jakie wesołe niespodzianki skrywa tym razem „Drugie Dno”.

Rezerwacja bezpłatnych wejściówek www.rezerwacje.biblioteka-dg.pl pod nr tel. 32 639 03 28 (Biblioteka Główna), 32 262 20 64 (Filia nr 8).

„Herstorie” w Dąbrowie Górniczej

literatura kobiet jako przestrzeń spotkań i dialogu

Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Górniczej zaprasza do udziału w projekcie „Herstorie: Kobiety, które tworzą literaturę” – wyjątkowej inicjatywie kulturalnej, która ma na celu nie tylko promocję twórczości kobiet, ale także budowanie mostów między pokoleniami i różnymi środowiskami lokalnymi.

Projekt jest skierowany do dziewcząt, kobiet, siostr, młodzieży szkolnej oraz wszystkich mieszkańców Dąbrowy Górniczej – bez względu na płeć – którzy chcą poznać literaturę kobiecą i dać się porwać jej różnorodnym światom. Działania mają charakter edukacyjny i są całkowicie bezpłatne. Co więcej – odbywają się w przestrzeniach przyjaznych osobom z niepełnosprawnościami. W ramach „Herstori” odbędą się m.in. spotkania z uznanymi pisarkami, takimi jak Magdalena Grzebałkowska, Joanna Jax,

Weronika Murek czy Maria Peszek, a także działania literackie w nietypowych miejscach: parkach, przystankach autobusowych czy kawiarniach – gdzie za pomocą kodów QR będzie można odkrywać fragmenty kobiecej literatury. Powstanie też literacka mapa świata oraz dźwiękowe „strefy poetyckie” w bibliotece. Projekt odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności – tworzy przestrzeń do rozmowy, integracji i wspólnego działania, zachęcając do czytania i udziału w kulturze również tych mieszkańców, którzy do tej pory nie uczestniczyli w życiu literackim miasta. Cykl spotkań z autorkami zainauguruje wydarzenie 23 maja, którego gością będzie Marzena Rogalska – popularna dziennikarka telewizyjna i radiowa, pisarka i promotorka kobiecych historii. Zapraszamy do Biblioteki Głównej o godz. 18:00. Rezerwacja bezpłatnych wejściówek startuje 15.05 na

stronie: <https://rezerwacje.biblioteka-dg.pl/>, pod nr tel. 32 639 03 28.

Herstorie to coś więcej niż książki – to opowieść o sile słowa, wspólnocie i otwartości. To propozycja dla tych, którzy chcą inaczej spojrzeć na literaturę i odkryć jej kobiecą twarz – pełną emocji, mądrości i pasji.

Przedsięwzięcie dofinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

KULTURALNY PRZEPELECIENIE

W maju repertuar Pałacu Kultury Zagłębia będzie przepleciony muzyką, teatrem i filmem. Zapraszamy na sceny PKZ, jego placówek oraz przed ekran Kina Kadr.

W Klubie Osiedlowym Helikon wystąpi Chór Zorza oraz zespół Non a Capella w programie „Na polską nutę” (10.05, 17:00), podczas którego widzowie usłyszą utwory klasyczne, kabaretowe i folklorystyczne napisane przez polskich kompozytorów. Koncert przygotowali Wenanty Domagała oraz Elżbieta Kazmierska. Dzień później (11.05, 10:30) na deskach Domu Kultury Ząbkowice kolejne widowisko dla dzieci z cyklu Niedzielne Poranki Teatralne. Tym razem dzieciaki poznają „Dobre rady Lisa Witalisa” na podstawie opowiadań Jana Brzechwy.

Na specjalny koncert z okazji Dnia Matki pn. „Dla Ciebie mamę” zaprasza Świetlica w Błędowie (16.05, 18:00). Podczas koncertu wystąpią wokaliści związani z projektem „Śpiewalnia”, realizowanym przez Pałac Kultury Zagłębia oraz Fundację Wygramy Razem. Na dużej scenie PKZ także kolejna odsłona cyklu teatralnego „Duża Scena Mały Widz”, oparte o pozycje literatury dziecięcej. Tym razem młodzi wielbiciele kultury zobaczą „Calineczkę” w wykonaniu Teatru Baniałuka (24.05, 15:00). Nie zabraknie wspólnych obchodów Dnia Dziecka (1.06) w ra-

mach Dni Dąbrowy Górniczej – w parku Hallera będzie czekać Miasteczko Kreatywne, spektakle plenerowe oraz Pochód Postaci Bajkowych. Dziecięce wydarzenia zwieńczy koncert Alicji Janosz w Domu Kultury Ząbkowice (8.06, 10:30). Dla miłośników filmowych emocji pałacowe Kino Kadr przygotowało Przegląd Nowego Kina Włoskiego, czyli Cinema Italia Oggi (5–11.05).

WIĘCEJ
INFORMACJI

www.palac.art.pl

28.03-18.05 **Świat legend w wycinance Lucyny Kozłowskiej**
WYSTAWA | HOL (PARTER)

29.03-9.05 **Artystyczny wielość**
WYSTAWA | GALERIA SZTUKI (POZIOM - 1)

23.05-11.07 **Tak było**
WYSTAWA EWY MROWIEC-ŁYSY
GALERIA SZTUKI (POZIOM - 1)

30.05-30.07 **Fantastyczne zwierzęta**
WYSTAWA | HOL (PARTER)

10.05 17:00 **Na polską nutę**
KONCERT | KO HELIKON

11.05 10:30 **Dobre rady Lisa Witalisa**
WIDOWISKO DLA DZIECI | DOM KULTURY ZĄBKOWICE

16.05 18:00 **Dla Ciebie mamę**
KONCERT | ŚWIETLICA W BŁĘDOWIE

24.05 15:00 **Calineczka**
SPEKTAKL DLA DZIECI | DUŻA SCENA MAŁY WIDZ

1.06 **Dzień Dziecka**
WYDARZENIA DLA DZIECI | PARK HALLERA

8.06 10:30 **Alicja Janosz Dzieciom**
KONCERT DLA DZIECI | DOM KULTURY ZĄBKOWICE

11-12.06 17:00 **Popis Artystyczny**
POKAZ

Kino KADR

25-30.04 **Sanatorium pod klepsydrą wg braci Quay** **17:00**

25-30.04 **Operacja Maldoror** **19:00**

26-27.04 **Mickey 17** **14:00**

26.04 **O!PLA** ŚWIĘTO ANIMACJI FILMOWEJ KRÓTKIE METRAŻE DLA DZIECI (3-6 LAT) **11:00**

27.04 **O!PLA** ŚWIĘTO ANIMACJI FILMOWEJ KRÓTKIE METRAŻE DLA DZIECI (7-11 LAT) **11:00**

8.05 **André Rieu. Niech ten sen ciągle trwa** RETRANSMISJA | BILETY 36/39 ZŁ **11:00**

9-14.05 **Symfonia o umieraniu The Last Showgirl** **17:00 20:15**

10.05 **Akiko. Latająca małpka** WEEKENDOWE KINO DZIECI **11:00**

5.05-11.05
CinemaItaliaOggi2025

5.05 **Follemente. W tym szaleństwie jest metoda** **17:00 19:00**

6.05 **Gloria! Familia** **17:00 19:00**

7.05 **Listy sycylijskie Diamenty** **17:00 19:15**

8.05 **Aмерыkańskie podwórko Życie osobno** **17:00 19:00**

10.05 **W innym świecie** **14:00**

11.05 **Bogini Partenope** **14:00**